

# IETEIKUMI

## KOMISIJAS IETEIKUMS (ES) 2015/682

(2015. gada 29. aprīlis)

### par perhlorāta klātbūtnes monitorēšanu pārtikā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

tā kā:

- (1) Perhlorāts dabā sastopams nitrātu un kālija nogulumos, tas var veidoties atmosfērā un ar nokrišņiem nonākt augsnē un pazemes ūdeņos. Tas ir arī vides piesārņotājs, kas rodas nitrāta mēslošanas līdzekļu izmantošanas un tāda amonija perhlorāta izgatavošanas, izmantošanas un apglabāšanas rezultātā, ko izmanto raķešu propellentos, sprāgstvielās, pirotehnikā, signālraketēs, drošības spilvenu gāzgeneratoros un citos rūpnieciskajos procesos. Perhlorāts var arī veidoties ūdens dezinficēšanai izmantota nātrija hipohlorīda noārdīšanās procesā un var tādējādi piesārņot ūdens krājumus. Ūdeni, augsnī un mēslošanas līdzekļus uzskata par iespējamu perhlorāta piesārņojuma avotu pārtikā.
- (2) Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA) Ekspertu grupa jautājumos, kas saistīti ar piesārņojumu pārtikas aprītē (CONTAM grupa), ir sniegusi zinātnisku atzinumu par sabiedrības veselības riskiem, kas saistīti ar perhlorāta klātbūtni pārtikā<sup>(1)</sup>. CONTAM grupa secināja, ka pastāvīga eksponētība perhlorātam ar uztura starpniecību var jo īpaši apdraudēt tādu intensīvu patērētāju jaunākajās iedzīvotāju vecuma grupās, kam ir viegla vai vidēja joda nepietiekamība. Turklāt iespējamās bažas rada tādu ar krūti barojamu bērnu un mazu bērnu īstermiņa eksponētība perhlorātam, kuri nepietiekamā daudzumā uzņem jodu.
- (3) CONTAM grupa ieteica, ka, lai mazinātu nenoteiktību riska novērtējumā, ir nepieciešams vairāk datu par perhlorāta sastopamību Eiropas pārtikā, jo īpaši dārzeņos, maisījumos zīdaiņiem, pienā un piena produktos. Augsts līmenis ir konstatēts *Cucurbitaceae* lapu dārzeņos, jo īpaši tādos, kas audzēti siltumnīcās/zem seguma. Nav pietiekami daudz datu par perhlorāta klātbūtni pārtikā, jo īpaši pārtikā, kuras paraugi ņemti pēc 2013. gada 1. septembra. Ja iespējams, analīzes par perhlorāta klātbūtni dzeramajā ūdenī jāveic arī dzeramajam ūdenim, kas neatbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 178/2002<sup>(2)</sup> noteiktajai pārtikas definīcijai. Kopš 2013. gada 1. septembra ir ieviesti klātbūtnes mazināšanas pasākumi, un dati par perhlorātu pēc šā datuma ņemtajos paraugos vairāk atbilst labās prakses principam par zemāko iespējamo līmeni (t. i., tādu mēslošanas līdzekļu izmantošana, kuros ir zems perhlorāta līmenis), kā arī labāk atspoguļo pašreizējo perhlorāta klātbūtni pārtikā.
- (4) Tādēļ ir lietderīgi ieteikt monitorēt perhlorāta klātbūtni pārtikā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1) Dalībvalstīm, pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem aktīvi līdzdarbojoties, būtu jāmonitorē perhlorāta klātbūtni pārtikā, jo īpaši:

a) augļos, dārzeņos un no tiem pārstrādātos produktos, tostarp sulās;

<sup>(1)</sup> EFSA CONTAM grupa (EFSA Ekspertu grupa jautājumos, kas saistīti ar piesārņojumu pārtikas aprītē), 2014. *Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of perchlorate in food, in particular fruits and vegetables*. EFSA Journal 2014;12(10):3869, 106. lpp., doi:10.2903/j.efsa.2014.3869.

<sup>(2)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.).

- b) īpašas diētas pārtikas produktos, kas paredzēti zīdaiņiem un maziem bērniem, kuri definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 609/2013 <sup>(1)</sup>;
- c) žāvētos garšaugos un garšvielās, tējā, zāļu un augļu uzlējumos;
- d) dzērienos, tostarp dzeramajā ūdenī.

2) Lai nodrošinātu, ka no partijas ņemtie paraugi ir reprezentatīvi, dalībvalstīm attiecībā uz lapu dārzeniem būtu jāievēro Komisijas Regulas (EK) Nr. 1882/2006 <sup>(2)</sup> pielikumā noteiktās paraugu ņemšanas procedūras un attiecībā uz pārējo pārtiku, kas ietilpst Regulas (EK) Nr. 333/2007 <sup>(3)</sup> piemērošanas jomā, būtu jāievēro Komisijas Regulas (EK) Nr. 333/2007 pielikuma B daļā noteiktās paraugu ņemšanas procedūras.

- 3) Ticamus rezultātus nodrošina šāda analīzes metode:

*Quick Method for the Analysis of Residues of numerous Highly Polar Pesticides in Foods of Plant Origin involving Simultaneous Extraction with Methanol and LC-MS/MS Determination (QuPPE-Method) – Version 7.1.* Aprakstu var lejuplādēt vietnē [http://www.crl-pesticides.eu/library/docs/srm/meth\\_QuPPE.pdf](http://www.crl-pesticides.eu/library/docs/srm/meth_QuPPE.pdf).

Turklāt būtu jāiepazīstas ar rakstu *Analysis of Perchlorate in Food Samples of Plant Origin Applying the QuPPE-Method and LC-MS/MS*, kurā ir sniegta informācija par to, kā vides piesārņotāju perhlorātu integrēt iepriekš minētajā QuPPE multimetodē. Rakstu var lejuplādēt vietnē <http://www.analytik-news.de/Fachartikel/Volltext/cvuase2.pdf>.

Zīdaiņu un mazu bērnu pārtikas saturā esošā perhlorāta kvantitatīvās noteikšanas robeža (KNR) nedrīkstētu pārsniegt 2 µg/kg, pārējā pārtikā – 10 µg/kg, žāvētos garšaugos, garšvielās, tējās un zāļu un augļu uzlējumos – 20 µg/kg.

- 4) Dalībvalstīm, pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem aktīvi līdzdarbojoties, būtu jāveic izmeklēšana, lai noteiktu faktorus, kuru dēļ pārtikā ir perhlorāts. Situācijās, kad šie faktori ir ņemami vērā, īpaši lietderīgi ir analizēt perhlorāta klātbūtni mēslošanas līdzekļos, augsnē, ūdenī, kas paredzēts apūdeņošanai un apstrādei.

- 5) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka analīžu rezultātus regulāri, vēlākais līdz 2016. gada februāra beigām, ievērojot EFSA prasīto datu iesniegšanas formātu, EFSA norādījumus par pārtikas un dzīvnieku barības standartparaugu aprakstīšanu (*EFSA's Guidance on Standard Sample Description (SSD) for Food and Feed*) <sup>(4)</sup> un EFSA specifiskās papildprasības, iesniedz Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei.

Briselē, 2015. gada 29. aprīlī

Komisijas vārdā –  
Komisijas loceklis  
Vytenis ANDRIUKAITIS

<sup>(1)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 12. jūnija Regula (ES) Nr. 609/2013 par zīdaiņiem un maziem bērniem paredzētu pārtiku, īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētu pārtiku un par pilnīgiem uztura aizstājējiem svara kontrolei, un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 92/52/EEK, Komisijas Direktīvas 96/8/EK, 1999/21/EK, 2006/125/EK un 2006/141/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/39/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 41/2009 un (EK) Nr. 953/2009 (OV L 181, 29.6.2013., 35. lpp.).

<sup>(2)</sup> Komisijas 2006. gada 19. decembra Regula (EK) Nr. 1882/2006, ar ko nosaka paraugu ņemšanas un analīzes metodes, lai oficiāli kontrolētu nitrātu daudzumu dažos pārtikas produktos (OV L 364, 20.12.2006., 25. lpp.).

<sup>(3)</sup> Komisijas 2007. gada 28. marta Regula (EK) Nr. 333/2007, ar ko nosaka paraugu ņemšanas un analīzes metodes svina, kadmija, dzīvsudraba, neorganiskās alvas, 3-MHPD un benzopirēna koncentrācijas oficiālajai kontrolei pārtikas produktos (OV L 88, 29.3.2007., 29. lpp.).

<sup>(4)</sup> <http://www.efsa.europa.eu/en/datex/datexsubmitdata.htm>.